Adresseliste

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar): **2006/1788 ART-VI-KMV** Arkivkode: **445.23**	Dato: **06.04.2006**

Vedtak om uttak av jerv innenfor Beiarn kommune - Nordland fylke

Vi viser til søknad fra Beiarn kommune vedrørende hiuttak på jerv. Vi viser også til brev fra Beiarn sausankelag, oversendt av Fylkesmannen i Nordland 03.03.06. Vi ga foreløpig svar i denne saken 27.03.06.

Med hjemmel i viltloven § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet vedtak om uttak og avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra ett ynglehi i Beiarn kommune i Nordland fylke.

Bakgrunn
Beiarn kommune viser til at det i mange år har vært store og økende tap av sau og rein på beite. Jerven er den største skadevolderen. Hvert år i perioden fra 1999 til og med 2005 har gjennomsnittstapene for sau i hele kommunen ligget mellom 10,7 og 15%. I enkelte beiteroder har gjennomsnittstapene vært oppe i 23,9%. I 2005 ble det sluppet ca. 3800 sau på beite i kommunen.

Beiarn kommune er enig i rovviltnemnda sitt ønske om å prioritere skadefelling og hiuttak i de vestlige delene av Saltfjellet. Ut fra tapstall med mer er det et krav at det tas ut jerv i Beiarn før sau slippes på beite til våren.

Saltfjellet reinbeitedistrikt ligger også innenfor Beiarn kommune. Distriktet opplever tap til rovvilt, herunder jerv. Total tapsprosent i distriktet har ligget mellom 20-25% de siste årene.

Det ble i 2005 gitt erstatning for til sammen 146 sau og lam som drept av jerv i Beiarn kommune. Saltfjellet reinbeitedistrikt fikk erstatning for 197 rein som drept av jerv reindriftsåret 2004/2005.

Direktoratets vurdering
Lovgrunnlaget:
Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Besøksadresse:
Tungasletta 2
Postadresse:
N-7485 Trondheim

Telefon:
73 58 05 00
Telefaks:
73 58 05 01

Videokonf:
73 90 51 40

Internett:
www.dirnat.no
E-post:
Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:
Knut Morten Vangen
Telefon:
73 58 05 00

Viltloven § 12 (Fellingstillatelse for å forhindre at rovvilt gjør skade):

> *Etter nærmere forskrift som Kongen fastsetter kan departementet, uten hensyn til de regler som ellers gjelder, iverksette felling av eget tiltak eller gi tillatelse til felling av et bestemt antall individer av bjørn, jerv, ulv og gaupe for å forhindre skade på bufe eller tamrein. Forskriften skal gi regler om differensiert forvaltning. For å sikre bestandens overlevelse skal det i forskrift fastsettes særskilte kriterier for adgangen til felling i nærmere bestemte områder.*
>
> *Avgjørelsen om felling i henhold til forskrift etter første ledd skal være begrenset til et bestemt område og et bestemt tidsrom.*

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

> *Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*
>
> *Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

> *I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn.(…)*
>
> *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovvilt-bestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.*

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

> *Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (…)*

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

<u>Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:</u>
Det nasjonale bestandsmålet for jerv er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 39 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3.

Det nasjonale bestandsmålet på jerv er videre fordelt på fem av åtte forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 7 – Nordland er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv.

Etter viltloven er jerv fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i unntaksbestemmelsene i viltloven, herunder § 12, for blant annet å forhindre skade på bufe eller tamrein. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom fellingen ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Om bestandssituasjonen og overvåking av jerv:
Det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporten "Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2005" (NINA Rapport 89), samt brev fra NINA datert 30.11.05 vedrørende "Endret status for antall jerveynglinger i 2005" gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av jerv i hver region, og for hele landet. I 2005 ble det for hele landet registrert 62 ynglinger av jerv. Av rapporten fremgår at det er registrert 16 ynglinger av jerv i region 7 i 2005. I 2003 og 2004 ble det registrert henholdsvis 12 og 10 ynglinger av jerv innenfor regionen.

Direktoratet konstaterer at jervebestanden på landsbasis i dag er over det nasjonale målet som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). De tre siste årene er det registrert henholdsvis 47, 47 og 62 ynglinger av jerv på landsbasis. Jervebestanden i Nordland ligger også over bestandsmålet som er fastsatt for denne regionen (gjennomsnittlig registrert 13 ynglinger de tre siste år).

Pr. 06.04.06 er det registrert 4 ynglinger av jerv i Nordland for 2006.

Om fellingsregimene:
Lisensfelling på jerv er motivert ut fra den skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, og er samtidig et virkemiddel for å begrense veksten og/eller utbredelsen av bestanden. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at lisensfellingen i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring også i fremtiden, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004). Det vil imidlertid være tilfeller der lisensfellingen ikke gir den ønskede måloppnåelse, og skadefelling vil da være et virkemiddel for å kunne avverge en alvorlig skadesituasjon.

Rovviltnemnda i region 7 fattet vedtak om en kvote på 22 jerv under lisensfellinga 2005/2006. Fellingsperioden ble avsluttet 15.02.06, og totalt 10 jerv ble felt i regionen. Det ble ikke felt jerv i Beiarn kommune under årets lisensfelling.

Ifølge rovviltforskriften § 13 kan direktoratet fatte vedtak om skadefelling av jerv. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Skadefellingstillatelse er i utgangspunktet et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger ann til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde. Hvor det har skjedd skade i det aktuelle området for lengre tid tilbake, typisk sist beitesesong, vil det også være hjemmel til å fatte fellingsvedtak forutsatt at øvrige omstendigheter åpner for dette.

Felling av jerv utenom lisensfellingsperioden kan gjøres ved felling av enkelte individer knyttet til bestemte situasjoner, eller ved uttak av årsunger og evt også mordyr fra ynglehi. I perioden mars-mai vil uttak av dyr fra ynglehi være den mest målrettede og presise formen for uttak i forhold til målsettingen om skadereduksjon i det gjeldende området, da en med sikkerhet tar ut dyr som har fast tilhold i området.

Om forebyggende og konfliktdempende tiltak og arealdifferensiering:
Rovviltnemnda i region 7 skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen. Dette innebærer at bruken av forebyggende og konfliktdempende tiltak og andre virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder.

I utkastet til forvaltningsplan, som nå er ute på høring, legger rovviltnemnda opp til en inndeling av fylket i fem ulike forvaltningsområder ved forvaltningen av jerv. Beiarn kommune ligger i Midt-fylket der det er en målsetting om 5 ynglinger av jerv. I 2005 ble det registrert 12 ynglinger i dette området. Videre ønsker nemnda en ulik forvaltning av jerv i østlige og vestlige deler av fylket. Det legges opp til en mindre restriktiv praksis med hensyn på uttak av jerv i vest enn i øst.

Det er de siste årene satt av midler til beredskapsareal innenfor Beiarn kommune. Dette er et tiltak som skal dekke behovet for tilgjengelig areal for akutt sanking. Rovviltnemnda i region 7 er for øvrig tildelt kr 4 400 000,- i foreløpige rammer til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2006.

Rovviltnemnda i Nordland har i møte med direktoratet i februar 2006 presisert at de ønsker uttak av tre eller fire ynglinger av jerv i Saltfjellområdet i Midt-fylket, på vestsiden av E6 fra Ranafjorden og opp til Skjerstadfjorden. Det vises her blant annet til problemene for reindriftsnæringa i området.

Konklusjon
På bakgrunn av en helhetsvurdering av situasjonen pr. dato vurderer direktoratet at det ikke foreligger noen annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn uttak av jerv fra ynglehi. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller for å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4. Beslutningen er tatt etter samråd med rovviltnemnda i regionen.

Ut fra vurderingene ovenfor, og med hjemmel i viltloven § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet vedtak om uttak og avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra ett ynglehi i Beiarn kommune i Nordland fylke.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av fellingstillatelsen:
1. Fellingstillatelsen gjelder avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv ved den aktuelle lokaliteten i Beiarn kommune i Nordland fylke.
2. Direktoratet for naturforvaltning v/Statens Naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fellingsforsøket gjennomføres i tråd med fastsatt instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
3. Tillatelsen gjelder i tidsrommet **6. april 2006 – 8. april 2006**.
4. Direktoratet for naturforvaltning v/artsforvaltningsavdelingen kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for direktoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Yngve Svarte e.f. Terje Bø
Direktør artsforvaltningsavdelingen

Adresseliste:

Beiarn kommune	Moldjord	8110	Moldjord
Beiarn sausankelag v/ Håkon Høyås		8114	Tollå
Beiarn sausankelag v/ Frank Mikalsen		8114	Tollå
Salten Regionråd	Postboks 915	8001	Bodø
Fylkesmannen i Nordland	Statens Hus	8002	Bodø
Rovviltnemnda i region 7 v/ Fylkesmannen i Nordland	Statens Hus	8002	Bodø